

DET KONGELIGE
BARNE- OG FAMILIEDEPARTEMENT

Aust-Agder fylkeskommune
Fylkesbarnevernet
Serviceboks 606
4809 ARENDAL

Deres ref

Vår ref
01/01848

Dato

11.03.2002

**TILSYN MED BARNEVERNINSTITUSJONER – SPØRSMÅL VEDRØRENDE
BEBOERE OVER 18 ÅR**

Vi viser til brev 9. april 2001 vedrørende ovennevnte. Vi beklager at det har tatt lang tid å besvare henvendelsen.

Det går frem av brevet at fylkeskommunen ønsker en nærmere avklaring når det gjelder innholdet i det ansvaret institusjonen har ovenfor en beboer over 18 år. Henvendelsen har sin bakgrunn i en konkret sak. Fylkesmannen i Aust-Agder har i en tilsynsrapport bedt en institusjon i fylket om å gi en beboer bedre hjelp og veiledning i å håndtere sin økonomi. Departementet har ikke mulighet til å vurdere den konkrete saken, men vil i det følgende uttale seg på generelt grunnlag.

Barnevernloven med forskrifter, herunder forskrift av 9. februar 1993 om rettigheter under opphold i barneverninstitusjon, gir ikke barneverninstitusjoner adgang til å bestemme over disponeringen av ungdommens økonomiske midler. Forskriften § 5 regulerer oppbevaring av barnas midler, og gir ikke hjemmel til å bestemme hvordan pengene skal brukes.

Når vedkommende er myndig rår han eller hun fullt og helt over sine egne midler selv, se vergemålsloven av 22. april 1927 nr 3 som blant annet regulerer hvem som kan beslutte bruk av den mindreåriges midler. Utgangspunktet er at vergen eller overformyndigeriet styrer den umyndiges midler, jf. vgml § 38 og § 62.

I følge barnevernloven §§ 1-3 kan, når barnet samtykker, tiltak som er iverksatt før barnet har fylt 18 år, opprettholdes eller erstattes av andre tiltak som er omhandlet i loven inntil barnet har fylt 23 år. Barnevernloven § 4-15 siste ledd forutsetter at det i slike tilfelle skal utarbeides en plan for framtidige tiltak for ungdommen. Planen kan endres.

Endringen i §§ 1-3 og 4-15 som trådte i kraft 1. september 1998 innebar blant annet en

Postadresse
Postboks 8036 Dep
0030 Oslo

Kontoradresse
Akersgt. 59

Telefon - sentralbord
22 24 90 90 / 22 24 26 01
Org. nr.:
972 417 793

Barne- og ungdomsavdelingen
Telefaks:
22 24 27 19

Saksbehandler
Hanne K. Bratlie
22 24 24 17

utvidelse av adgangen til å opprettholde tiltak utover fylte 18 år, fra 20 til 23 år. I forarbeidene er utvidelsen begrunnet med at tidligere barnevernklienter ofte er i en spesielt vanskelig og utsatt situasjon sammenlignet med barn som har vokst opp hos sine biologiske foreldre. Det ble videre vist til at det heller ikke for ungdom som vokser opp hos sine biologiske foreldre, er uvanlig å bo hjemme hos foreldrene etter fylte 20 år. Formålet med å opprettholde barneverntiltaket utover myndighetsalder var ment å skulle bidra til at ungdommen etter en tid kunne klare seg på egen hånd, og at tiltaket derfor bør kunne endres underveis etter hvert som den enkeltes behov endrer seg. Når det gjaldt spørsmålet om hvilke tiltak som kunne opprettholdes eller settes inn overfor ungdom over 18 år, går det fram av forarbeidene at de er begrenset til tiltak som hører inn under barnevernloven. Den tiltaksplan som skal utarbeides, har som formål å skape forutsigbarhet for ungdommen i forhold til framtidige tiltak og for hva formålet med videre barneverntiltak skal være. Den er retningsgivende for barneverntjenestens videre arbeid med saken.

Mange av de barna som har vært under omsorg av barneverntjenesten fram til de fyller 18 år, har ikke foreldre som kan bidra med hjelp og støtte i overgangen til en voksen tilværelse. De tiltakene som settes inn bør derfor utformes slik at ungdommen gis mulighet til å oppnå nettopp en slik utvikling. Tiltak som har til hensikt å hjelpe ungdommen til å håndtere egen økonomi, hører etter departementets mening naturlig inn under tiltak som nettopp har til formål å bidra til at ungdommen skal kunne klare seg på egen hånd. Hensiktsmessige tiltak for å oppnå dette, må vurderes konkret. Det kan være naturlig å innta disse tiltakene som skal utformes i samarbeid med ungdommen, i en slik tiltaksplan som nevnt ovenfor.

Barnevernloven § 5-7 pålegger fylkesmannen å føre tilsyn med barneverninstitusjonene. I forarbeidene til bestemmelsen forutsettes at fylkesmannen skal utøve et aktivt tilsyn med barneverninstitusjonene i fylket, også de private institusjonene som benyttes som barneverntiltak. Etter forskrift av 9. februar 1993 om tilsyn med barneverninstitusjoner § 7 skal tilsynsmyndigheten blant annet påse at det enkelte barn får hensiktsmessig opplæring, forsvarlig omsorg og behandling. I dette ligger at fylkesmannen kan påpeke eller påtale mangler i institusjonens oppfølging av det enkelte barn eller ungdom, og forvente at dette faktisk blir fulgt opp av institusjonen. Dette må selvsagt også gjelde opplæring og oppfølging i forhold til egen økonomi, når dette er ønsket fra barnet eller ungdommen selv.

Med hilsen

Kari Ofstad (e.f.)

Hanne K. Bratlie

Kopi: Fylkesmannen i Aust-Agder